

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 87) instytucje kultury działają na podstawie aktu o ich utworzeniu oraz statutu nadawanego przez organizatora.

Statut Biblioteki Śląskiej w Katowicach przyjęty został uchwałą numer IV/22/23/2012 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 czerwca 2012 roku i nie był dotychczas zmieniany. Biblioteka Śląska dostrzega potrzebę jego modyfikacji w celu dostosowania do obecnych potrzeb instytucji. Na poziomie formalnoprawnym wymagana jest aktualizacja wymienionych w dokumencie podstaw prawnych. Proponowane zmiany uzasadnione są z poniższych względów.

Zaktualizowano wykaz aktów prawnych, w oparciu o które działa Biblioteka. Wykaz uzupełniono o rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 kwietnia 2012 roku w sprawie sposobu i trybu zaliczania bibliotek do niektórych bibliotek naukowych oraz ustalenia ich wykazu oraz o ustawę z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Biblioteka Śląska jest biblioteką naukową, ujętą w ministerialnym wykazie, stąd potrzeba uzupełnienia listy podstaw prawnych o wspomniane rozporządzenie. Z kolei przepisy ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w sposób istotny wpływają na działalność Biblioteki. W tym kontekście należy wskazać w szczególności na regulacje dotyczące dozwolonego użytku utworów przez Bibliotekę czy przenoszenia autorskich praw majątkowych do utworów.

Proponowane zmiany w § 6 statutu pozwolą na zaakcentowanie w dokumencie istotnych aspektów działalności instytucji, z uwzględnieniem jej obecnych celów i zadań.

Znaczna część działalności Biblioteki Śląskiej służy zachowaniu dziedzictwa regionalnego, co wymaga podkreślenia w statucie poprzez zmianę treści jego § 6 ust. 1 i 2. Oferta Biblioteki przeznaczona jest dla każdego, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami. Biblioteka systematycznie poszerza dostępność swoich usług oferując szeroką gamę wydarzeń, zarówno takich, które skierowane są do grup o specjalnych potrzebach, jak i tych, które włączają te grupy w życie kulturalne, sprzyjając integracji tych, którym zagraża wykluczenie z pozostałą częścią społeczeństwa. Ten aspekt działań instytucji zaakcentowano proponując zmianę § 6 ust. 2. pkt 2 statutu.

Od czasu uchwalenia statutu Biblioteka podejmowała liczne działania na rzecz rozwoju usług cyfrowych, w szczególności poprzez digitalizację zbiorów oraz udostępnianie swoich zasobów cyfrowych. Znaczenie szeroko rozumianej oferty cyfrowej szybko rośnie, a realizacja zadań statutowych bibliotek odbywa się przy coraz większym udziale nowych technologii, co zostało odzwierciedlone w proponowanym nowym brzmieniu § 6 ust. 2 pkt. 2 i 3 statutu.

Propozycja uchylenia § 6 ust. 5 statutu ma charakter jedynie porządkujący. W ramach statutowego gromadzenia zbiorów Biblioteka gromadzi również zbiory dotyczące Unii Europejskiej. Taki sam charakter ma propozycja uchylenia § 8 ust. 4 pkt 1 statutu - w ramach statutowej działalności Biblioteka prowadzi działania dotyczące koordynowania działań bibliotek publicznych.

Kolejna propozycja zmian w statucie zmierza do modyfikacji i uzupełnienia postanowień dotyczących szeroko rozumianej promocji czytelnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami na różnych szczeblach, co uwzględniono w nowym brzmieniu § 6 ust. 5 statutu. Celem Biblioteki Śląskiej jest wybieganie w przyszłość i poszukiwanie nowych rozwiązań w celu kreowania nowej jakości usług bibliotecznych. Zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców aglomeracji wszystkie działania powinny mieć spektakularny i dynamiczny charakter, a innowacyjność polega w tym przypadku na wyjątkowym podejściu do komunikacji z odbiorcami i tworzeniu bliskich relacji. Absolutnie niezbędnym obszarem pozostaje obecnie kwestia wzmacniania relacji pomiędzy Biblioteką Śląską a mieszkańcami regionu, promowanie partycypacyjnego (uczestniczącego, obywatelskiego) modelu biblioteki, budowanie pozytywnego wizerunku Biblioteki zarówno w otoczeniu zewnętrznym, jak i wewnętrznym, integrowanie środowisk działających na rzecz promocji bibliotek, książek i czytelnictwa, oraz inicjowanie wspólnych przedsięwzięć.

Nazwy stanowisk zastępców dyrektora zostaną wymienione w Regulaminie Organizacyjnym Biblioteki Śląskiej w Katowicach wraz z zakresami ich kompetencji i wykonywanych zadań.

W odniesieniu do uchylenia zapisu w § 11 ust. 5 Biblioteka proponuje zatrudnianie wszystkich zastępców dyrektora za zgodą Zarządu Województwa Śląskiego. Rozwiązanie to jest stosowane z powodzeniem od lat nie tylko w Bibliotece, ale i w innych instytucjach kultury województwa śląskiego. Propozycja motywowana jest również potrzebą ujednolicenia pozycji zastępców dyrektora w strukturze organizacyjnej Biblioteki i wprowadzenia takich samych zasad zatrudniania osób na takich samych stanowiskach - zastępców dyrektora. Jednocześnie rozwiązanie to zapewnia Organizatorowi realny wpływ na powoływanie i odwoływanie wszystkich zastępców dyrektora. W konsekwencji nowe brzmienie uzyska § 11 ust. 4 dotyczący zatrudniania zastępców dyrektora Biblioteki Śląskiej w Katowicach.

W § 11 ust. 6 - z uwagi na to, iż możliwość ustanawiania pełnomocników wynika z przepisów prawa powszechnie obowiązującego zasadne jest uchylenie mówiącego o tym zapisu.

W związku z powyższym istnieje konieczność przyjęcia zmiany uchwały w sprawie nadania statutu Bibliotece Śląskiej w Katowicach.